

EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGA

NEGYESDIK SZEKCIO

HUNGUEST ZRT. kontra MAGYARORSZÁG ÜGY

(66209/10. sz. kérelem)

ÍTELET

(Érdemi)

STRASBOURG

2016. augusztus 30.

Az ítélet az Egyezmény 44. cikkének 2. bekezdésében foglalt körülmények beálltával emelkedik jogerőre. Szerkesztői változtatás alá eshet.

A Hunguest Zrt. kontra Magyarország ügyben

az Emberi Jogok Európai Bírósága (Negyedik Szekció) az alábbi tagokból álló Kamaraként eljárva:

Vincent A. De Gaetano, *Elnök,*

András Sajó,

Nona Tsotsoria,

Krzysztof Wojtyczek,

Egidijus Kūris,

Iulia Motoc,

Marko Bošnjak, *bírák,*

és Marialena Tsirli, *a Szekció hivatalvezetője,*

2016. július 5-i zárt ülésen lefolytatott tanácskozást követően

kihirdeti az ugyanezen időpontban meghozott alábbi ítéletet:

AZ ELJÁRÁS

1. Az ügy alapja egy Magyarország ellen benyújtott kérelem (66209/10. sz.), melyet az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény („az Egyezmény”) 34. cikke alapján egy magyar társaság, a Hunguest Zrt. („a kérelmező”) 2010. november 4-én terjesztett a Bíróság elé.

2. A kérelmezőt Magyar Gy. budapesti ügyvéd képviselte. A Magyar Kormányt (a továbbiakban: „Kormány”) Tallódi Z. képviselte az Igazságügyi Minisztériumból.

3. A kérelmet 2014. december 3-án közölték a Kormánnyal.

A TÉNYEK

I. AZ ÜGY KÖRÜLMÉNYEI

4. A kérelmező a magyar jog alatt bejegyzett részvénytársaság. Székhelye Budapesten van.

5. 2000. május 31-én vagyoni követelést nyújtottak be a kérelmezővel szemben 275 millió forint (akkori árfolyamon körülbelül 1.057.000 euró) összegű megbízási díj megfizetése iránt.

6. 2000. június 6-án a Fővárosi Törvényszék a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 187. § (1) bekezdése alapján kötelezte a kérelmezőt, hogy helyezzen letétbe 275 millió forint összegű biztosítékot a végrehajtói letéti számlára. A kérelmező fellebbezéssel élt a döntés ellen,

de ez nem vezetett eredményre. Az összeget 2001. március 27-én helyezték el a végrehajtói letéti számlán

7. A törvény értelmében a letéti számlán elhelyezett pénzösszeg nem kamatozik.

8. A kérelmező kérelmezte a pénzösszeg kiengedését azzal érvelve, hogy a pénzügyi helyzete kielégítő, nem volt szükség ilyen letételre és ez az intézkedés ellentmond a gazdasági ésszerűség elvének.

9. A kérelmező kérelmét 2001. május 8-án elutasították. A Kúria mint másodfokú bíróság 2001. november 8-án helybenhagyta a végzést. A kérelmező ezt követő, a pénzösszeg kiengedésére vonatkozó és cserébe más biztosítékokat felajánló kérelmeit szintén elutasították

10. Az ügy 2002. november 27-i és 2007. június 8-i áttételét követően a Törvényszék 2008. október 16-án ítéletet hozott, amelyben részben a felperes javára döntött és a kérelmezőt 137.280.000 forint (akkori árfolyamon 514.000 euró) és annak 2000. január 6-tól számított kamatai megfizetésére kötelezte. Ezt a határozatot 2009. október 16-án a Fővárosi Ítélőtábla, majd 2010. április 29-én a Kúria is helyben hagyta

11. A felperes részleges pernyertessége ellenére a kérelmező által ténylegesen fizetendő összeg meghaladta a letét teljes összegét. Ez annak következménye volt, hogy míg a kérelmezőnek kamatokkal együtt kellett megfizetnie a felperes részére megítélt körülbelül 189.500.000 forintot (akkori árfolyamon 700.000 eurót), a kérelmezőnek a végrehajtói letéti számlán lévő saját pénze nem kamatozott. A kérelmezőnek végül a teljes letétén kívül további 90 millió forintot (330.000 eurót) kellett megfizetnie

12. A kérelmező az Alkotmánybíróság előtt megtámadta a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény sérelmezett rendelkezéseit, de az alkotmányjogi panaszát 2011. június 7-én szintén elutasították. Ezen bíróság szerint a „kamat” más pénzének a „használatáért” járó ellenszolgáltatás; azonban a jelen esetben a hatóságok semmilyen módon nem „használták” a letétbe helyezett pénzt. Továbbá az Alaptörvény nem biztosít semmilyen védelmet egy vagyontárgy értékvesztésével szemben, ideértve a letétbe helyezett pénzösszegeket az inflációval szemben, és így a gazdasági vagy más okból bekövetkezett értékvesztés nem minősül tulajdontól való megfosztásnak.

II. A VONATKOZÓ HAZAI JOG

13. A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvénynek a vonatkozó időszakban hatályos rendelkezései kimondják:

„Ha a követelés teljesítése érdekében ... végrehajtható okiratot még nem lehet kiállítani, a végrehajtást kérő azonban valószínűsítette, hogy a követelés későbbi kielégítése veszélyben van, a végrehajtást kérő kérelmére a bíróság biztosítási intézkedésként elrendeli:

a) a pénzkövetelés biztosítását...”

187. §

„(1) Biztosítási intézkedés rendelhető el az olyan követelés érdekében, amely iránt (belföldi bíróságnál)

...

c) egyéb keresetet indítottak, egyúttal a követelés létrejöttét, mennyiségét és lejáratát közokirattal vagy teljes bizonyító erejű magánokirattal igazolták...”

200. §

„(1) A biztosítási intézkedés hatálya addig tart, amíg a biztosítandó követelés teljesítése érdekében a kielégítési végrehajtást nem rendelték el, illetőleg amíg a bíróság a biztosítási intézkedést nem szüntette meg.

(2) A biztosítási intézkedés végrehajtása során elvégzett foglalás hatálya kiterjed a követelés teljesítése érdekében elrendelt kielégítési végrehajtásra is.”

237. §

„(4) A letéti számlán elhelyezett pénzösszeg után a végrehajtó kamatot nem fizet, őrzési díjat és költséget nem számíthat fel.”

A JOG

I. AZ EGYEZMÉNY 6. CIKK (1) BEKEZDÉSÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

14. A kérelmező sérelmezte, hogy az eljárás időtartama nem felelt meg az Egyezmény 6. cikk (1) bekezdése szerinti „ésszerű idő” követelményének, amely szerint:

„Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a ... bíróság ... ésszerű időn belül tárgyalja ... polgári jogi jogai és kötelezettségei tárgyában...”

A Kormány nem vitatta a panaszt.

15. A figyelembe veendő időszak 2000. május 31-én kezdődött és 2010. április 29-én zárult le. Az eljárás tehát csaknem kilenc évig és tizenegy hónapig tartott, három eljárási szinten.

16. Tekintettel az eljárás elhúzódására, a panaszt elfogadhatónak kell nyilvánítani.

17. Az összes benyújtott anyagot megvizsgálva, valamint figyelembe véve saját vonatkozó esetjogát is, a Bíróság úgy ítéli meg, hogy az eljárás túlzottan hosszú volt, és nem felelt meg az „ésszerű idő” követelményének (lásd *Gazsó kontra Magyarország*, 48322/12. sz. kérelem, 17. §, 2015. július 16.).

A fentiek okán az Egyezmény 6. cikkének (1) bekezdését megsértették.

II. AZ EGYEZMÉNY ELSŐ KIEGÉSZÍTŐ JEGYZŐKÖNYVE 1. CIKKÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

18. A kérelmező azt a tényt is kifogásolta, hogy a végrehajtói letéti számlán jelentős összeget kellett elhelyeznie, amely az intézkedés csaknem tízéves időtartama alatt nem kamatozott, ezzel megsértették az Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikkét, amely a következőket írja elő:

“Minden természetes vagy jogi személynek joga van javai tiszteletben tartásához. Senkit sem lehet tulajdonától megfosztani, kivéve, ha ez közérdekből és a törvényben meghatározott feltételek, valamint a nemzetközi jog általános elvei szerint történik.

Az előző bekezdésben foglaltak nem korlátozzák az államok jogát olyan törvények alkalmazásában, melyeket szükségesnek ítélnék ahhoz, hogy a javaknak a köz érdekében történő használatát szabályozhassák, illetőleg az adók, más közterhek vagy bírságok megfizetését biztosítsák.”

A Kormány vitatta ezt az álláspontot.

A. Elfogadhatóság

19. A Bíróság megjegyzi, hogy a panasz nem nyilvánvalóan alaptalan az Egyezmény 35. cikk 3. bek. (a) pontja értelmében. Továbbá megjegyzi, hogy semmilyen más alapon sem elfogadhatatlan. Ezért elfogadhatóvá kell nyilvánítani

B. Érdem

1. A Felek előterjesztései

20. A kérelmező érvelése szerint beleavatkoztak a tulajdonjog békés gyakorlásához fűződő jogába, és ez kirívóan nagy egyedi terhet rótt rá, különös tekintettel arra, hogy míg az ő letétbe helyezett pénze nem kamatozott, addig az általa a felperesnek fizetendő összeg igen.

21. A Kormány érvelése szerint habár beleavatkoztak a kérelmező tulajdonjog békés gyakorlásához fűződő jogába, de szükséges és arányos volt, mivel az intézkedés a felperesi követelések jövőbeli kielégítésének

biztosítását célozta. A Kormány továbbá jóváhagyta az Alkotmánybíróság álláspontját az ügyben (lásd a fenti 12. pontot)

2. A Bíróság értékelése

22. A Bíróság mindenekelőtt úgy véli, hogy a jelen ügyben az Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikke alapján felmerülő fő kérdés nem kizárólag – vagy valójában nem elsődlegesen – a letétet elrendelő intézkedés vagy a kamat hiánya, hanem az, hogy a kérelmező indokolatlanul hosszú ideig nem használhatta a pénzügyi eszközeit; és ez az elhúzódó helyzet, amely önmagában is sérti az Egyezményt (lásd a fenti 17. pontot; lásd szintén: *Hegedűs Károly kontra Magyarország*, 11849/07. sz., 26. pont, 2011. november 3.), azzal végződött, hogy jelentős kamat halmozódott fel azon az összegben, amelyet a kérelmező köteles volt megfizetni a felperesnek

23. Ebben az összefüggésben a Bíróság felidézi, hogy gyakran sükségtelennek tartja, hogy az Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikkére alapozott panaszról külön döntsön (lásd többek között: *Zanghi kontra Olaszország*, 1991. február 19., 23. §, A. sorozat, 194-C; *Mahieu kontra Franciaország*, 43288/98., 27. §, 2001. június 19.; *Michailidou és mások kontra Görögország*, 21091/07., 12. §, 2009. március 12.), miután megállapította, hogy az alapul szolgáló polgári jogi per elhúzódása miatt sérült a 6. cikk (1) bekezdése.

24. Mindazonáltal a Bíróság szerint a jelen ügyben el kell térni ettől a gyakorlattól, mivel az eljárás egyszerű elhúzódása miatti jogsértést rendkívüli mértékben felerősítette a kérelmező tulajdonhoz fűződő jogait sértő kifogásolt intézkedés. Habár a per a kérelmező részleges pernyertességével végződött, elvesztette a teljes letétbe helyezett összeget, azért, mert köteles volt betartani a megítélt összegre vonatkozó kamatfizetési szabályokat. A kamat összege a bíróságok késedelmes határozathozatala következtében különösen jelentős volt. Ugyanakkor a kérelmező nem férhetett hozzá és nem használhatta a letétbe helyezett összeget, nem beszélve arról, hogy nem is kamatoztathatta. Ilyen körülmények között a Bíróság megítélése szerint ez a panasz külön mérlegelést igényel.

25. E ponton a Bíróság felidézi, hogy bár az Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikke alapvetően annak megakadályozására irányul, hogy az állam indokolatlanul beavatkozzon a tulajdonjogokba, bizonyos esetekben mégis pozitív intézkedéseket kell hozni az említett cikk szerinti jogok tényleges tiszteletben tartásához, akár a természetes személyek vagy cégek közötti perekben is (lásd *Shesti Mai Engineering OOD és mások kontra Bulgária*, 17854/04. sz., 79. §, 2011. szeptember 20.). Különösen pozitív kötelezettsége az államnak, hogy nemzeti jogrendjében biztosítsa a tulajdonhoz fűződő jogok megfelelő törvényi védelmét, valamint megfelelő jogorvoslatokat a jogsértett személyeknek jogaik érvényesítésére, ideértve adott esetben a kártérítést is (lásd *Blumberga kontra Lettország*, 70930/01.

sz., 67. §, 2008. október 14.). A Bíróság már megállapította, hogy egy kérelmezőnek a tulajdonjog békés gyakorlásához fűződő jogába történő beavatkozás vizsgálatakor, az állam perbeli magatartásának értékelése során figyelembe kell venni a kérelmező bizonytalan helyzetét a hatóságoknak felróható késedelem miatt (lásd *Almeida Garrett, Mascarenhas Falcão és mások kontra Portugália*, 29813/96. sz. és 30229/96. sz., 54. §, ECHR 2000-I.; és *Broniowski kontra Lengyelország* [GC], 31443/96. sz., 151. és 185. §, ECHR 2004-V.). Ennek az az oka, hogy – bár az Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikke nem írja elő inflációkövető késedelmi kamat alkalmazását a magánkövetelésekre (lásd *O.N. kontra Bulgária (dec.)*, 35221/97. sz., 2000. április 6.; és *Grozeva kontra Bulgária (dec.)*, 52788/99. sz., 2005. november 3.) – a nemzeti jog gyakran előírja, hogy a pernyertes felperes késedelmi kamatra jogosult, amelynek összege időarányosan növekszik.

A Bíróság álláspontja szerint a kérelmezőt ért sérelmet, miszerint nem használhatta a letétbe helyezett összeget, abban az összefüggésben kell vizsgálni, hogy egyfelől a felperes kártérítésre és annak kamataira jogosult, másfelől jogszabály zárja ki, hogy a kérelmező kamatra tartson igényt a letétben tartott összeg után.

26. Amint már említettük, a bírósági eljárás 2000. május 31-én indult, és csaknem tíz évvel később, 2010. április 29-én ért véget. A kérelmezőt arra kötelezték, hogy jelentős összeget helyezzen letétbe, amelyet 2001. március 27-től az eljárás megszűnéséig zároltak a végrehajtói letéti számlán. Az összeg nem kamatozott. Ezzel szemben a nemzeti bíróság jogerős határozatával megközelítőleg 189.500.000 forint késedelmi kamat megfizetésére kötelezte a kérelmezőt, amely összeg meghaladta a megítélt tőkeösszeget.

27. A Bíróság megítélése szerint e tényezők együttes hatása sérti a kérelmező tulajdonának békés gyakorlásához való jogát, amelyet az Egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyvének 1. cikke biztosít. Így meg kell állapítani, hogy a beavatkozás indokolt volt-e az említett rendelkezés értelmében.

28. Nem vitás, hogy a sérelmezett intézkedést az Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikke szerinti „törvényben meghatározott feltételek szerint” hajtották végre, és a Bíróság sem látja okát, hogy mást állapítson meg.

29. A Bíróság ezenkívül megállapította, hogy a sérelmezett intézkedésre közérdekből került sor, ugyanis az a jövőbeli bírósági végzés végrehajthatóságát és általában véve a kereskedelem és az ügyletek biztonságát és kiszámíthatóságát garantálta.

30. A beavatkozás arányosságának vizsgálatakor a Bíróság köteles meghatározni, hogy egyensúlyba került-e a közérdek általános védelme és az egyén alapvető jogainak védelme (lásd *Sporrong és Lönnroth kontra Svédország*, 1982. szeptember 23., 68. §, A. sorozat, 52.). Nem jön létre a

kívánatos egyensúly, ha az érintett személyre egyedi és túlzott terhet rónak (lásd *Strain és mások kontra Románia*, 57001/00. sz., 44. §, ECHR 2005-VII.).

31. A jelen kérelemmel érintett ügyben a kérelmezőnek a nemzeti bíróságok jelentős ügykezelési késedelme miatt kirívóan magas késedelmi kamatot kellett fizetnie. A megítélt tőkeösszeg és az említett kamat kifizetéséhez teljes egészében beszámították a letétet, de ez az összeg – amely nem kamatozhatott – így sem fedezte a felperesnek jogerősen megítélt összeget. A kérelmezőnek tehát további, jelentős összeget kellett megfizetnie a letétten kívül.

32. A Bíróság szerint ez a helyzet – amely lényegében az ügy elhúzóására, a kérelmező által a letét más biztosítékokkal történő kiváltása iránt benyújtott kérelmeinek elutasítására (lásd a 8. és 9. pontot) és végső soron a letéti kamat törvényi kizárására vezethető vissza – felborította az egyensúlyt a felperesi jogok biztosításának általános érdeke és a kérelmező javainak tiszteletben tartásához fűződő érdeke között. Ennek megfelelően az elérni kívánt célhoz képest aránytalanul avatkoztak bele a kérelmező jogába azzal, hogy egyedi és túlzott terhet róttak rá

33. A fentiek alapján a Bíróság megállapítja, hogy megsértették az Egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyvének 1. cikkét.

III. AZ EGYEZMÉNY 41. CIKKÉNEK ALKALMAZÁSA

34. Az Egyezmény 41. cikke kimondja:

“Ha a Bíróság az Egyezmény vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvek megsértését állapítja meg és az érdekelt Magas Szerződő Fél belső joga csak részleges jóvátételt tesz lehetővé, a Bíróság – szükség esetén – igazságos elégtételt ítél meg a sértett félnek.”

35. Az Egyezmény 6. cikk (1) bekezdésének megsértése miatt a kérelmező 15.000 euró vagyoni és nem vagyoni kártérítést követelt. Az Egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyve 1. cikk (1) bekezdésének megsértése miatt a kérelmező 1.062.115 euró vagyoni és 20.000 euró nem vagyoni kártérítést követelt

36. A kérelmező további bruttó 7321 eurót követelt a Bíróság előtt felmerült költségei és kiadásai megtérítésére. Ez az összeg megfelel az ügyvédje által kiszámlázandó 50.000 forint + áfa óradíjon alapuló, összesen 35 óra jogi munka díjának.

37. A Kormány túlzónak találta e követeléseket.

38. A Bíróság megítélése szerint a 41. cikk alkalmazásának kérdésében még nem lehet dönten. Ezért a kérdést fel kell függeszteni, különös tekin-

tettel az alperes állam és a kérelmező társaság egyezségének lehetőségére (a Bírósági Szabályzat 75. §-ának 1. és 4. bekezdése).

39. Ennek megfelelően a Bíróság felfüggeszti ezeket a kérdéseket, és felhívja a Kormányt és a kérelmezőt, hogy az ítéletnek az Egyezmény 44. cikk 2. bekezdése szerinti jogerőre emelkedésétől számított három hónapon belül értesítsék az esetlegesen megkötött egyezségeikről.

EZEN INDOKOK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG EGYHANGÚLAG

1. elfogadhatónak *nyilvánítja* a kérelmet;
2. *megállapítja*, hogy megsértették az Egyezmény 6. cikkének (1) bekezdését;
3. *megállapítja*, hogy megsértették az Egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyvének 1. cikkét;
4. *megállapítja*, hogy még nem lehet dönteni a 41. cikk alkalmazásának kérdésében, ezért:
 - (a) teljes egészében felfüggeszti a kérdést;
 - (b) felhívja a Kormányt és a kérelmezőt, hogy az ítéletnek az Egyezmény 44. cikk 2. bekezdése szerinti jogerőre emelkedésétől számított három hónapon belül értesítsék az esetlegesen megkötött egyezségeikről;
 - (c) felfüggeszti a további eljárást, és annak rendezését szükség szerint a Tanács elnökének hatáskörébe utalja.

Készült angol nyelven, írásban kihirdetve 2016. augusztus 30-án a Bírósági Szabályzat 77. § 2. és 3. bekezdésének megfelelően.

Marialena Tsirli
Hivatalvezető

Vincent A. De Gaetano
Elnök